

Informatiecampagne Dierlijk Vet

Postbus 3095, 2280 GB Rijswijk, tel. 070 319 51 16, fax 070 319 51 96

www.dierlijkvet.nl, info@dierlijkvet.nl

Perswoordvoering: Sjors Beerendonk, voorzitter VVS, tel. 0499-364802

nieuwsbrief

Nummer 7, December 2007

Uniqema bewerkt dierlijk vet tot nuttige halffabrikaten

Uniqema bewerkt dierlijk vet tot nuttige halffabrikaten..... 1

Dierlijke vetten zijn niet alleen een belangrijk onderdeel van ons levensmiddelenpakket en van allerlei soorten diervoeder, we vinden ze in bewerkte vorm ook terug in tal van consumentenproducten. Het oleochemische bedrijf Uniqema, gevestigd nabij het centrum van Gouda, bewerkt de vetzuren waaruit dierlijke vetten zijn opgebouwd zodanig, dat zij als grondstof dan wel essentieel bestanddeel kunnen dienen voor een enorme waaier aan producten.

Uniqema is voor het grote publiek de onbekende schakel in de dierlijk-vetketen. In Gouda en omstreken kent iedereen het bedrijf wel, maar zelfs deze omwonenden duiden het vaak nog aan als 'de kaarsenfabriek', terwijl er al meer dan 30 jaar geen kaarsen meer worden gemaakt. Een belangrijke grondstof voor kaarsen, talgstearine, wordt er nog wel gemaakt, maar dit is tegenwoordig nog slechts een klein deel van het uiterst gevarieerde productenpakket.

"Als we het dierlijke vet binnenkrijgen, halen we eerst met stoom de glycerine van de vetzuren af, dan destilleren we de vetzuren, en daarna kunnen we ze op alle mogelijke manieren bewerken, afhankelijk van de toepassingen die onze klanten wensen," aldus Andrew de Winter, inkoopmanager oliën en vetten voor de Benelux en Duitsland. "Wij kijken dan ook anders naar een grondstof als dierlijk vet dan de levensmiddelenindustrie. Voor ons is vooral de vetzuursamenstelling van belang."

Toepassingen vetzuren

Elke plantaardige olie en elk dierlijk vet

Als onderdeel van de informatiecampagne wordt in elke nieuwsbrief aandacht besteed aan een bedrijf dat actief is in de dierlijk-vetsector.

Andrew de Winter (l.) en Duncan Burns (r.) kennen de nuttige eigenschappen van dierlijk vet als basis voor tal van consumentenproducten.

heeft een eigen specifiek vetzuurpatroon. De vetzuren worden meestal aangeduid met C-nummers, zoals bv. C12:0 (laurinezuur) of C18:1 (oliezuur). Runderen varkensvet hebben hun eigen specifieke samenstelling, maar ook tussen partijen van hetzelfde type vet zitten verschillen. Het is de taak van Uniqema, dat volgend jaar zijn 150-jarige bestaan viert, om de vetzuren zo te bewerken en te mengen dat er een bruikbare grondstof of component door ontstaat.

De Winter: "Het publiek kent ons veelal niet omdat ze onze producten niet in de winkel zien. We nemen oliën en vetten af

van bedrijven en leveren halffabrikaten – zoals esters, glycerine, stearine, oleïne, oleaten, dimeren en trimeren – aan bedrijven. Onze klanten zijn producenten van cosmetica, farmaceutica, banden, kaarsen, plastics, zepen, smeermiddelen, schoonmaakmiddelen en nog veel meer, eigenlijk te veel om op te noemen. Je kunt strikt genomen als consument geen product kopen of er is wel oleochemie aan te pas gekomen."

De producten van Uniqema zorgen ervoor dat autobanden en plastic bekertjes zacht zijn (weekmakers), dat plastic boterhamzakjes opengaan

(antistatisch filmpje), dat je je haren in model kunt brengen (conditioner), dat de vezels van een stof soepel worden (wasverzachters), dat vezels en garens niet aan elkaar en aan de machines kleven (coatings), dat de inkt op papier niet uitvloeit maar in positie blijft, dat er polyamides kunnen worden gemaakt (bv. tweecomponentenlijm) en ga zo maar door. Vetzuren zijn waterafstotend en van deze eigenschap wordt door producenten verderop in de keten gretig gebruik gemaakt.

Nuttige eigenschappen

“Theoretisch maakt het weinig uit of Uniqema plantaardige olie of dierlijk vet koopt, omdat het toch altijd om de vetzuren gaat. Maar in de praktijk zijn er wel degelijk verschillen tussen de chemische werking die maken dat je voor bepaalde toepassingen liever een dierlijk vet als grondstof hebt en voor andere liever een tropische olie,” legt Duncan Burns, productmanager vetzuren voor Europa, uit. “Oleaten van dierlijke oorsprong hebben bijvoorbeeld een ander smeltpunt en smeltraject, wat ze bijvoorbeeld beter geschikt maakt als component van motorolie en smeermiddel onder koude omstandigheden dan oleaten van plantaardige oorsprong. Ook zeepen werken veel beter als ze gebaseerd zijn op talk.”

Producten op basis van dierlijk vet, van esters tot dimeren en oleaten, blijven tot op lage temperaturen vloeibaar en

egaliseren goed op textiel en metaal. Vandaar dat ze als smeermiddel in de industrie zo gewild zijn, maar ook aan de basis liggen van wasverzachters. De vetzuren hechten aan de vezels van textiel en veranderen de eigenschappen. Ze maken de stof soepel maar tegelijk ook waterafstotend.

Uniqema kan in principe alle oleochemische bewerkingen uitvoeren, van veresteren en fractioneren tot harden en polymeriseren. Doordat het bedrijf met hoge druk en temperatuur werkt en dicht op de stad ligt, is er veel aandacht voor veiligheid. Er zijn goede en regelmatige contacten met

stadsbestuurders en omwonenden, en de veiligheidsvoorschriften zijn net zo strikt als bij de ‘gewone’ chemie. Bij een melding van geur- of geluidoverlast wordt direct onderzocht wat het probleem kan zijn en daar waar mogelijk wordt de oorzaak verholpen.

Zowel De Winter als Burns vinden het zonde als steeds meer dierlijk vet zou worden ingezet voor verbranding, al dan niet na omzetting in biodiesel. “Energie kun je vrijwel overal mee opwekken, terwijl dierlijk vet een heel mooi product is met specifieke eigenschappen waar je de meest uiteenlopende dingen mee kunt doen.”

Uniqema gebruikt al sinds jaar en dag onder andere dierlijk vet voor het produceren van halffabrikaten die biologisch afbreekbaar zijn en in veel gevallen soortgelijke producten vervangen die anders van minerale oliën zouden moeten worden gemaakt. Het bedrijf houdt zich dus met groene chemie avant la lettre bezig. “Je ziet dat de vraag naar duurzame en hernieuwbare grondstoffen toeneemt, dat er steeds vaker naar vervangers voor minerale oliën wordt gezocht. Wij passen natuurlijk goed in die trend met onze producten op basis van dierlijk vet.”

